א) נשחטה בהמה אחרת עמה לרבנן פרה כשרה בהמה פסולה בהמה כשרה לרבנן פרה כשרה בהמה פסולה פשיטא נשחטה בהמה אחרת לרבי נתן איצטריכא ליה סד"א 1 ושחט אותה אמר רחמנא ולא אותה וחבירתה והיכי דמי כגון ששחט שתי פרות בהדי הדדי אבל בהמה דחולין אימא לא קמ"ל 2 חתך דלעת עמה דברי הכל פסולה 3 נחתכה דלעת עמה דברי הכל כשרה: **מתני'** נפלה סכין והגביהה נפלו כליו והגביהן השחיז את הסכין ועף בא חבירו ושחט 4 אם שהה כדי שחיטה פסולה 5 רבי שמעון אומר אם שהה כדי ביקור: **גמ'** מאי כדי שחיטה אמר רב כדי שחיטת בהמה אחרת אמרי ליה רב כהנא ורב אסי לרב כדי שחיטת בהמה לבהמה ועוף לעוף או דלמא אף בהמה לעוף אמר להו לא הוה בדיחנא ביה בחביבי דאישיליה אתמר אמר רב 6 כדי שחיטת בהמה לבהמה ועוף לעוף ושמואל אמר אפילו בהמה לעוף וכן כי אתא רבין אמר רבי יוחנן אפילו בהמה לעוף רבי 7 חנניא אמר כדי שיביא בהמה אחרת וישחוט יביא אפילו מעלמא 8 נתת דבריך לשיעורין אמר רב פפא עומדת להטיל איכא בינייהו אמרי במערבא משמיה דרבי יוסי ברבי חנינא 9 כדי שיגביהנה וירביצנה וישחוט דקה לדקה וגסה לגסה אמר רבא 10 השוחט בסכין רעה אפילו כל היום כולו כשרה בעי רבא שהיות מהו 11 שיצטרפו ותפשוט לה מדידיה התם בדלא שהה בעי רב הונא בריה דרב נתן 12 13 שהה במיעוט סימנים מהו תיקו: ר"ש אומר אם שהה [כדי ביקור]: מאי כדי ביקור 14 אמר רבי יוחנן כדי ביקורו של חכם אם כן נתת דבריך לשיעורין אלא כדי ביקור טבח חכם: **מתני'** שחט את הוושט ופסק את הגרגרת או פסק את הגרגרת 15 ואח"כ שחט את הוושט או שחט אחד מהן והמתין לה עד שמתה 16 או שהחליד את הסכין תחת השני ופסקו רבי ישבב אומר נבלה ר"ע אומר טרפה כלל אמר רבי ישבב משום רבי יהושע כל שנפסלה בשחיטתה נבלה כל ששחיטתה כראוי ודבר אחר גרם לה ליפסל טרפה והודה לו רבי עקיבא: **גמ'** שחט את הוושט וכו' והודה לו רבי עקיבא ורמינהי 17 אלו טרפות בבהמה נקובת

נשחטה בהמה אחרת עמה לרבנן פרה כשרה. ומסתמא תלוי ולא תלוי ומחזירתה לרבנן למה לי לי לשומט בהמה אחרת עמה תיפוק ליה מטעם מלוכה כמו מחך לדעת עמה ויש לומר לתיתרין לשומט שחי פרות ונתכוין לשחוט לשומט מלוכה **נשחטה בהמה אחרת עמה.** גלוי מתכוין: **לרבי נתן.** דמכשיר שחיטת חולין גלוי כוונה בהמה כשרה ופרה פסולה ומע"ג דגלוי כוונה לא מסח דעתיה ולא מיקרי ממעשק במלוכה אחרת הוחיל ושחיטתו כשרה מיפסלה משום ושחט אותה ולא אותה וחבירתה: **לרבנן פרה כשרה.** דהא שחיטת בהמת חולין לגבי למיפסל דגלוי כמתכוין לא מיקרי עוסק במלוכה אחרת לטעמא דמלוכה אחרת משום דמסח דעתיה מפרה הוא והיכא דלא מיכוין למלוכה אחרת ליכא היסח הדעת והכי אמרינן לקמן נחתכה דלעת עמה דברי הכל כשרה: **פשיטא.** אלמא לא אמרינן דכל העוסקים בפרה פוסלין אותה במלוכה: **נשחטה בהמה אחרת לר' נתן אינטריכא ליה.** דכיון דמלוכה לא מיקריא גלוי כוונה כדאמרינן לקמן נחתכה לדעת עמה דברי הכל כשרה משום שחיטת חבירתה נמי מע"ג דשחיטה גלוי כוונה שמה שחיטה הוה אמינא לא תפסול דומיא דמתו ולא אותה וחבירתה והיכי דמי כגון ששחט שתי פרות בהדי הדדי אבל בהמה דחולין אימא לא קמ"ל דאע"ג דגלוי כוונה לא מסח דעתיה ולא מיקרי עוסק במלוכה אחרת משום דמסח דעתיה מפרה הוא והיכא דלא מיכוין למלוכה אחרת ליכא היסח הדעת והכי אמרינן לקמן נחתכה לדעת עמה דברי הכל כשרה משום שחיטת חבירתה נמי מע"ג דשחיטה גלוי כוונה שמה שחיטה הוה אמינא לא תפסול דומיא דמתו ולא אותה וחבירתה והיכי דמי כגון ששחט שתי פרות בהדי הדדי: **קמ"ל.** דחולין נמי משמע מגלוי ליסח דעתיה 1 דלא אחתכת לא אינטריכא ליה דהיכי נמי לאותה וחבירתה משמע שתי פרות מדומות מיהו כיון דנתכוין למלוכה אחרת מיפסלה משום היסח הדעת דלא גרעה מחבירתה לדעת: **חתך לדעת עמה דברי הכל פסולה.** דהא מלוכה היא: **נחתכה לדעת עמה דברי הכל כשרה.** דגלוי כוונה לא מיקרי עוסק במלוכה ולישקל נמי טעמא 2 דלכתיב ושחט אותה ולא חבירתה עמה ולא כגלוי כוונה נמי שמה שחיטה: **מתני' נפלה סכין והגביהה.** ואפילו נפלה לכתחלה: **זו.** גבדיו: **או שהחזיו אם הסכין.** קודם שחיטה: **ועף.** נתייגע וכשהתחיל לשחוט לא היה בו כח ופסק שחיטתו ובא חבירו ושחט: **כדי ביקור.** מפרש בגמרא: **גמ' מאי כדי שחיטה אמר רב כדי שחיטת בהמה אחרת.** ולא תימא כדי שיגמור שחיטתו ותו לא: **בהמה לבהמה ועוף לעוף.** כדי שחיטת בהמה לבהמה ועוף לעוף: **או דלמא.** אפילו בהמה לעוף אמר להו לא הוה בדיחנא ביה בחביבי דאישיליה: **אתמר אמר רב.** דקאמר בהמה לבהמה ועוף לעוף: **דקה לדקה.** לשחיטת בהמה דקה: **וגסה לגסה.** בהמה גסה: **וכן כי אתא רבין אמר רבי יוחנן.** כיון דקיימ"ל כרבי יוחנן: **אפילו בהמה לעוף.** דנתכוין למלוכה אחרת מיפסלה משום היסח הדעת דלא גרעה מחבירתה לדעת: **חנניא אמר כדי שיביא בהמה אחרת וישחוט יביא אפילו מעלמא.** נתת דבריך לשיעורין אמר רב פפא עומדת להטיל איכא בינייהו אמרי במערבא משמיה דרבי יוסי ברבי חנינא כדי שיגביהנה וירביצנה וישחוט דקה לדקה וגסה לגסה אמר רבא השוחט בסכין רעה אפילו כל היום כולו כשרה בעי רבא שהיות מהו שיצטרפו ותפשוט לה מדידיה התם בדלא שהה בעי רב הונא בריה דרב נתן שהה במיעוט סימנים מהו תיקו: **מתני' נפלה סכין והגביהה.** ואפילו נפלה לכתחלה: **זו.** גבדיו: **או שהחזיו אם הסכין.** קודם שחיטה: **ועף.** ונתייגע וכשהתחיל לשחוט לא היה בו כח ופסק שחיטתו ובא חבירו ושחט: **כדי ביקור.** מפרש בגמרא: **גמ' מאי כדי שחיטה אמר רב כדי שחיטת בהמה אחרת.** ולא תימא כדי שיגמור שחיטתו ותו לא: **בהמה לבהמה ועוף לעוף.** כדי שחיטת בהמה לבהמה ועוף לעוף: **או דלמא.** אפילו בהמה לעוף אמר להו לא הוה בדיחנא ביה בחביבי דאישיליה: **אתמר אמר רב.** דקאמר בהמה לבהמה ועוף לעוף: **דקה לדקה.** לשחיטת בהמה דקה: **וגסה לגסה.** בהמה גסה: **וכן כי אתא רבין אמר רבי יוחנן אפילו בהמה לעוף.** דנתכוין למלוכה אחרת מיפסלה משום היסח הדעת דלא גרעה מחבירתה לדעת: **חנניא אמר כדי שיביא בהמה אחרת וישחוט יביא אפילו מעלמא.** נתת דבריך לשיעורין אמר רב פפא עומדת להטיל איכא בינייהו אמרי במערבא משמיה דרבי יוסי ברבי חנינא כדי שיגביהנה וירביצנה וישחוט דקה לדקה וגסה לגסה אמר רבא השוחט בסכין רעה אפילו כל היום כולו כשרה בעי רבא שהיות מהו שיצטרפו ותפשוט לה מדידיה התם בדלא שהה בעי רב הונא בריה דרב נתן שהה במיעוט סימנים מהו תיקו: ר"ש אומר אם שהה [כדי ביקור]: מאי כדי ביקור אמר רבי יוחנן כדי ביקורו של חכם אם כן נתת דבריך לשיעורין אלא כדי ביקור טבח חכם: **מתני'** שחט את הוושט ופסק את הגרגרת או פסק את הגרגרת ואח"כ שחט את הוושט או שחט אחד מהן והמתין לה עד שמתה או שהחליד את הסכין תחת השני ופסקו רבי ישבב אומר נבלה ר"ע אומר טרפה כלל אמר רבי ישבב משום רבי יהושע כל שנפסלה בשחיטתה נבלה כל ששחיטתה כראוי ודבר אחר גרם לה ליפסל טרפה והודה לו רבי עקיבא: **גמ'** שחט את הוושט וכו' והודה לו רבי עקיבא ורמינהי אלו טרפות בבהמה נקובת

נחתכה לדעת עמה דברי הכל כשרה. גלוי כוונה לא מסח דעתיה ולא מיקרי עוסק במלוכה אחרת לטעמא דמלוכה אחרת משום דמסח דעתיה מפרה הוא והיכא דלא מיכוין למלוכה אחרת ליכא היסח הדעת והכי אמרינן לקמן נחתכה לדעת עמה דברי הכל כשרה: **פשיטא.** אלמא לא אמרינן דכל העוסקים בפרה פוסלין אותה במלוכה: **נשחטה בהמה אחרת לר' נתן אינטריכא ליה.** דכיון דמלוכה לא מיקריא גלוי כוונה כדאמרינן לקמן נחתכה לדעת עמה דברי הכל כשרה משום שחיטת חבירתה נמי מע"ג דשחיטה גלוי כוונה שמה שחיטה הוה אמינא לא תפסול דומיא דמתו ולא אותה וחבירתה והיכי דמי כגון ששחט שתי פרות בהדי הדדי: **קמ"ל.** דחולין נמי משמע מגלוי ליסח דעתיה 1 דלא אחתכת לא אינטריכא ליה דהיכי נמי לאותה וחבירתה משמע שתי פרות מדומות מיהו כיון דנתכוין למלוכה אחרת מיפסלה משום היסח הדעת דלא גרעה מחבירתה לדעת: **חתך לדעת עמה דברי הכל פסולה.** דהא מלוכה היא: **נחתכה לדעת עמה דברי הכל כשרה.** דגלוי כוונה לא מיקרי עוסק במלוכה ולישקל נמי טעמא 2 דלכתיב ושחט אותה ולא חבירתה עמה ולא כגלוי כוונה נמי שמה שחיטה: **מתני' נפלה סכין והגביהה.** ואפילו נפלה לכתחלה: **זו.** גבדיו: **או שהחזיו אם הסכין.** קודם שחיטה: **ועף.** נתייגע וכשהתחיל לשחוט לא היה בו כח ופסק שחיטתו ובא חבירו ושחט: **כדי ביקור.** מפרש בגמרא: **גמ' מאי כדי שחיטה אמר רב כדי שחיטת בהמה אחרת.** ולא תימא כדי שיגמור שחיטתו ותו לא: **בהמה לבהמה ועוף לעוף.** כדי שחיטת בהמה לבהמה ועוף לעוף: **או דלמא.** אפילו בהמה לעוף אמר להו לא הוה בדיחנא ביה בחביבי דאישיליה: **אתמר אמר רב.** דקאמר בהמה לבהמה ועוף לעוף: **דקה לדקה.** לשחיטת בהמה דקה: **וגסה לגסה.** בהמה גסה: **וכן כי אתא רבין אמר רבי יוחנן אפילו בהמה לעוף.** דנתכוין למלוכה אחרת מיפסלה משום היסח הדעת דלא גרעה מחבירתה לדעת: **חנניא אמר כדי שיביא בהמה אחרת וישחוט יביא אפילו מעלמא.** נתת דבריך לשיעורין אמר רב פפא עומדת להטיל איכא בינייהו אמרי במערבא משמיה דרבי יוסי ברבי חנינא כדי שיגביהנה וירביצנה וישחוט דקה לדקה וגסה לגסה אמר רבא השוחט בסכין רעה אפילו כל היום כולו כשרה בעי רבא שהיות מהו שיצטרפו ותפשוט לה מדידיה התם בדלא שהה בעי רב הונא בריה דרב נתן שהה במיעוט סימנים מהו תיקו: ר"ש אומר אם שהה [כדי ביקור]: מאי כדי ביקור אמר רבי יוחנן כדי ביקורו של חכם אם כן נתת דבריך לשיעורין אלא כדי ביקור טבח חכם: **מתני'** שחט את הוושט ופסק את הגרגרת או פסק את הגרגרת ואח"כ שחט את הוושט או שחט אחד מהן והמתין לה עד שמתה או שהחליד את הסכין תחת השני ופסקו רבי ישבב אומר נבלה ר"ע אומר טרפה כלל אמר רבי ישבב משום רבי יהושע כל שנפסלה בשחיטתה נבלה כל ששחיטתה כראוי ודבר אחר גרם לה ליפסל טרפה והודה לו רבי עקיבא: **גמ'** שחט את הוושט וכו' והודה לו רבי עקיבא ורמינהי אלו טרפות בבהמה נקובת

ו) לעיל ט., ב) [ל"ל מתניתין], ג) [לעיל ט. וז"ק], ד) [ועיין תוס' לעיל ל: ד"ה החילן], ה) לעיל ט., ו) [ועיין בריש"י וכלש"ס ובמשנה שבמשניות דלא גרסי ותו"ק במתניתין ועיין רש"י], ז) [לעיל ל:], ח) לקמן מב., ט) [פסחים ד.], י) [ביצה ד.].

תורה אור השלם

1. וּנְתַתָּם אֹתָהּ אֶל אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְהוֹצִיא אֹתָהּ אֶל מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְשָׁחַט אֹתָהּ לְפָנָיו:

במדבר יט ג

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה אבל וכו' בריש זבחים חטאת ששחט' על מי כל"ל ומיבעי לחם נמקח:

מוסף רש"י

נפלה סכין והגביהה. כגון שמפק סכין ובירך ומתחל לשחוט ומתך בסימנין וקודם שיגלים השחיטה נפלה סכין מידו (הפרדס עמ' קלה). **אם שהה כדי ביקור.** והוא שיעור שחייב (לעיל ט.). **שהה במיעוט סימנים** מהו תיקו. ולא תיקו למיקול לחומרא, פי' לומר מלא שיעור שים בין מלי לגרוז נקרא מיעוט סימנים, אם שהה בין שחיטת מלי סימנים לו מלי סימנים ואחר כך השלים השחיטה עד שיגיע ליוצן, הרי יש לך בין שחייבה בשהייה גמורה (הפרדס שם). **כדי ביקורו של חכם.** לבדוק הסכין, שהטבח צריך להגרסות הסכין לחכם העיר מפני כבוד החכם פע"ג שהטבח בקי בהלכות בדיקה (לעיל ט.). **נתת דבריך לשיעורין.** פעמים שהחכם רחוק מהטבח פעמים שהוא קרוב (שם). **טבח חכם.** שהמומחה מלמיד חכם ומין מופלג בעיר ממנו, כלומר לא תלוי השיעור שהשוחט בקיא בסימני הסכין (שם). **שחט את הוושט.** שחתך הוושט והוא הקנה שבו עובר האוכל והמשקה (שם). **או שחט אחד מהן.** שחתך הקנה או הושט (שם). **והמתין לה עד שמתה.** שלא שחטה מיד אלא המתין לה שתמות מאליה (שם). **או שהחליד את הסכין.** כמולדה זו שהמוכה בחוזין (שם). **תחת השני.** שכבר שחט את הראשון (לעיל ל:).

שיטה מקובצת

א) אבל רישא דנתכוון אף לאחרת: **ב)** ורישא לר' נתן טעמא משום דכתיב: **ג)** דקס"ד דאפי' הפסיק: **ד)** מתיבת ובמיעוט קמא אי דגרגרת עד תיבת ימתין עד שימות נרשם עליו. ונ"ב שבס"י לא נמצא: **ה)** יָשֻׁבַב וכן הוא בדברי הימים גבי משמרות כהונה הס"ד:

רבינו גרשום

בעינן לשחיטת [חולין] כוונה (לשחיטת חולין) בהמה פסולה ופרה כשירה דלא חשיבא מלאכה (דידה): נחתך דלעת עמה דברי הכל כשרה אפי' לר' נתן דפוסל פרה בשחיטת בהמה דחולין כשנשחטה בלא כוונה דהיא בת מינה וכיון דחשובה שחיטה דבהמה [שחיטת] כשרה לדבריו פסולה הפרה אבל נחתכה דלעת בלא כוונה אפי' לר' נתן דפוסל בשחיטת בהמה מכשיר בחתיכת דלעת בלא כוונה דאין חשובה (על) [לדברי] הכל מלאכה: נפלו כלים והגביהן כו' כלומר שנפלה מעפרתו ממנו: או דלמא אף בהמה לעוף כלומר כדי שחיטת בהמה לעוף: בחביבי זהו ר' חייא. עומדת להטיל איכא ביניהו כלומר ר' יוחנן דאמר אפי' בהמה לעוף שנפלה לארץ ואין לעשות לה אלא לשחוט וזהו שיעור קטן. ור' חנינא אמר כדי שיביא בהמה אחרת כו' כלומר לא שיביא ממש אלא שתהא עומדת לשם וישהא שיעור להפילה ולשחטה וזהו שיעור גדול. כדי שירביצנה ויגביהנה וישחוט כלומר ויגביה צווארה לשחוט: שהיות מהו שיצטרפו כלומר ולא שהה בבת אחת כדי שחיטת חברתה אלא שהה לפרקים שיעור כדי (שחיטתה) שחיטת אחרת. ותפשוט ליה מדידיה כלומר דהוא עצמו א' השוחט בסכין רעה דדמי כשהיות: שהה במיעוט סימנין מהו כלומר עדיין לא שחט אלא מיעוט סימנין ושהה מהו מי אמרינן כיון דעדיין לא שחט הרוב לא חשיבא התחלת שחיטה וכשרה או דילמא כיון דשהה בשחיטה פסולה: כדי ביקור טבח חכם כלומר הסכין: ורמינהו אלו טרפות בבהמה נקובת הושט ופסוקת הגרגרת והא הכא דנפסלה